

ศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์

(พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ)

A STUDY BUDDHISM DISSEMINATION OF

PHRKHURU VISUTTIBHDOONYDITH

(NUAL PARISUTTHO)

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พระครูพิสิฐบุญญากร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามทัศนะต่างๆ 2. เพื่อศึกษาบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ) และ 3. เพื่อศึกษาผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ) การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลผู้เกี่ยวข้องในฐานะศิษยานุศิษย์ เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ) ที่มีความใกล้ชิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีความเลื่อมใสศรัทธาที่ได้ฟังการบรรยายธรรม และได้เห็นข้อวัตรปฏิบัติของท่านความประกอบด้วย พระสงฆ์ 9 รูป และฆราวาส จำนวน 15 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและศึกษาภาคสนามโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามทัศนะต่างๆ พบว่า หลักการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม และ การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ และวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 10 วิธี ได้แก่

การยกอุทธารณ์และเล่านิทานประกอบ การอุปมาเปรียบเทียบ การใช้อุปกรณ์การสอน การทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การเล่นคำเล่นภาษา การเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล การรู้จักจังหวะและโอกาส ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ การลงโทษและการให้รางวัล และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ เป็นไปตามหลักการเผยแผ่ตามแนวทางของมหาเถรสมาคม ได้แก่ บทบาทด้านการปกครอง ท่านได้ปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ การแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมในการปกครองดูแล การควบคุมให้ปฏิบัติตามวินัยสงฆ์ มีการวางกฎระเบียบของวัด และการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง บทบาทด้านการศาสนศึกษา ท่านได้ส่งเสริมการศึกษาตามหลักไตรสิกขา บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ท่านตั้งกองทุนพ่อท่านนวล ปริสุทโธ กองทุนเพื่อการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ให้แก่โรงเรียน บทบาทด้านการเผยแผ่ ด้วยการปฏิบัติให้ดู จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรม จัดอบรมเยาวชนและประชาชนทั่วไป บทบาทด้านการสาธารณูปการ ท่านได้สร้างวัด และศาสนสมบัติต่างๆ ในวัดอย่างครบถ้วน และบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ ท่านดำเนินการสร้างโรงเรียนช่วยเหลือในการสร้างวัด สร้างถนน และสร้างโรงพยาบาล

3. ผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ พบว่า ผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมะสำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ที่เกิดกับสังคม ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชุมชน ทำให้ชุมชนและสังคมมีความรักสามัคคี สร้างความสวัสดีความสุขให้แก่ชุมชน ช่วยส่งเสริมการศึกษา สาธารณสุขแก่ชุมชน ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ ช่วยสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ และช่วยสร้างสาธารณูปการในวัดต่างๆ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนมีความมั่นคงในพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ : การเผยแผ่พระพุทธศาสนา, พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทโธ)

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study principles and methods of Buddhism dissemination according to Buddhist scholar's views, 2) study the

role in Buddhism dissemination of Phrakhru Visuttibhdoonydith, and 3) study results of Buddhism dissemination of Phrakhru Visuttibhdoonydith. The research used a specific case study. The informants were the followers, colleeges, and the target groups in Buddhism dissemination of Phrakhru Visuttibhdoonydith (Nual Parisuttho) who closely observed the practice of Phrakhru Visuttibhdoonydith and believed in his teachings. In this case, the informants consisted of Buddhist priest monks 9 persons, and Layman 15 persons, civil servants, and pupils/students. Document study mixed with field study by in-depth interview was employed. The data was analyzed by descriptive analysis to present the results and suggestions.

The study showed as the followings.

1. For the principles and methods of Buddhism dissemination according to Buddhist scholar's views, the study found three main principles, covering not to do any evil, to do good; to cultivate good, and to purify the mind. There were ten methods, composed of giving examples and tales, using comparison, using teaching materials, showing as a sample, using language and wordplay, selecting persons to practice individually, understanding moment and chance, having flexibility in using methods, punishing and rewarding, and troubleshooting.

2. For the role in Buddhism dissemination, Phrakhru Visuttibhdoonydith had been implementing according to the ways of Sangha Supreme Council as the followings. In terms of government, he seized four principles which were appointing the suitable persons to govern, controlling based on the code of monastic disciplines, generating rules of the temple, and practicing as a sample. In terms of religious studies, he promoted following to the Threefold Learning. In terms of welfare, he set up Nual Parisuttho Fund to support education of children and youths and to support materials for schools. In terms of Buddhism dissemination, he practiced as a sample, arranged Dhamma practice activity, and

arranged training courses for youths and general people. In terms of utilities, he led people to build the temple and other temporalities. Lastly in terms of public assistance, he assisted in building schools, temples, roads, and hospitals.

3. For Buddhism dissemination of Phrakhru Visuttibhdoonydith, the study showed that people understood in Dhamma principles for their life. People were promoted to believe in Buddhism. He became a religious center of people in the community, causing unity. Similarly, the benefits also came to monks. More belief in Buddhism was found. Necessary temporalities in the temples were provided. For Buddhism, people really believed in Buddhism and practiced themselves according to Buddhism teachings accurately.

Keywords: Buddhism of Dissemination, Phrkhru Visuttibhdoonydith (Nual Parisuttho)

บทนำ

เมื่อพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้ว ก็ทรงเริ่มประกาศพระพุทธศาสนา โดยทรงใช้เวลาตลอดหน้าฝนแรก รวบรวมพระสาวกได้ 60 รูป แล้วทรงอบรมคุณธรรมแก่ท่านเหล่านั้นอย่างเพียงพอที่จะแยกย้ายกันออกไปประกาศ พระศาสนา พอหมดหน้าฝน ดิน ฟ้าอากาศแห้ง ก็ได้ทรงเรียกพระสาวกเหล่านั้นมาประชุม แล้วรับสั่งให้แยกย้ายไปประกาศพระพุทธศาสนาในภูมิภาคต่างๆ การประชุมครั้งนั้นนับว่าเป็นการประชุมปฐมนิเทศสำหรับพระธรรมทูตรุ่นแรกในพระพุทธศาสนา โดยที่พระพุทธองค์ทรงตรัสกะภิกษุทั้งหลาย (60 รูป) นั้นว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราตลาดตพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์และของมนุษย์ แม้เธอทั้งหลายก็พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวงทั้งที่เป็นของทิพย์และของมนุษย์เช่นกัน เธอทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ ขอจงอย่าได้ไปรวมทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ ทั้งพยัญชนะครบ บริสุทธืบริบูรณ์สัตว์ทั้งหลายจำ พวกที่มีธุลีคือกิเลสในจักขุน้อยมีอยู่เพราะไม่ได้ฟังธรรมย่อมเสื่อม ผู้รู้ทั่วถึงธรรม จักมี ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็จักไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อแสดงธรรม”

(มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ทรงประทานแก่พระอรหันตชีนาสพ 60 รูป ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวันเมืองพาราณสี ในปีหนึ่งแห่งการตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระพุทธรูปสาสน์โนบายที่เป็นอมตะมาทุกยุคสมัยจวบจนกระทั่งปัจจุบัน

พระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตของคนไทย มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันมา อย่างแนบแน่นทุกยุคทุกสมัย พระพุทธศาสนามีบทบาทในการอบรมสั่งสอนศีลธรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พัฒนากล่อมเกลাজิตใจ สร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยให้เกิด แก่ประชาชนพลเมืองด้วยดีตลอดมา มีหลักธรรมที่มุ่งเน้นสอนให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตามเป็นคนดี สามารถควบคุม กาย วาจา ใจ ได้อย่างดีงาม ตลอดจนยึดหลักโอวาทปาฏิโมกข์ คือการไม่กล่าวร้ายผู้ใด มีความสำรวมในศีล เป็นต้น (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ครั้นภายหลังพุทธกาล บทบาทและหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นหน้าที่ของพุทธบริษัทโดยตรง โดยเฉพาะพระสงฆ์สาวกซึ่งเปรียบเสมือนทัพหน้า ที่ต้องคอยทำหน้าที่งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา นับว่าเป็นงานที่สำคัญประการหนึ่งของชาวพุทธ ดังที่จะเห็นความจริง ถ้าไม่มีพระธรรมทูตนำพระพุทธศาสนาออกจากประเทศอินเดียไปเผยแผ่ในต่างประเทศแล้ว ประเทศไทยก็คงไม่ได้รับพระพุทธศาสนา และพระพุทธศาสนาคงจะสูญสิ้นไปจากโลกนานแล้ว แต่การที่พระพุทธศาสนาไม่สูญสิ้นไปจากโลก ก็เพราะผลงานการเผยแผ่ของชาวพุทธในอดีตนั่นเอง (พระมหาธรรมวราธิบดี อริยธมโม และคณะ, 2550)

พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทโธ) อดีตเจ้าอาวาสวัดประดิษฐาราม ตำบลบางรูป อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนามเรียกขานของบุคคลทั่วไปว่า “พ่อท่านนวล วาจาสิทธิ์” เป็นพระอุปัชฌาย์ ที่มีจิตเมตตาโอบอ้อมอารี พุทธน้อยเป็นที่เคารพของบุคคลทั้งในประเทศและต่างประเทศเช่นสิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น ท่านปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค สงเคราะห์ช่วยเหลือสังคม ด้านสาธารณสงเคราะห์ มากมายหลายด้านไม่ว่าจะเป็นวัดต่างๆ โรงเรียนต่างๆท่านเป็นบุคคลที่พึ่งพิงด้วยจริยวัตรและวัตรปฏิบัติมีอารมณ์ดี ผู้คนทั่วไปเดินทางมาสักการะไม่ขาดสาย วันพระท่านจะรับนิมนต์เพื่อที่อยู่ประจำวัดได้ต้อนรับบุคคลทั่วไป และทำกิจของคณะสงฆ์ ท่านเป็นพระที่มีวิสัยทัศน์ นักวางแผน จะทำกิจอันใดมีเหตุผลที่ชัดเจน เป็นพระที่มีลาภสักการะดีมากมาย ผู้คนเคารพบูชาศรัทธาร่วมทำบุญกับท่านไม่ขาดสาย และที่ทราบโดยทั่วไปจะอธิษฐานตั้งใจให้ท่านช่วยเหลือเรื่องอะไรที่ขัดข้อง ก็สมปรารถนา ท่านจะภาวนาอยู่สม่ำเสมอจนกลายเป็นผู้ที่มีการทำดีงามไม่ว่าจะเดิน นั่ง ยืน การ

ฉันและการนุ่งห่มผ้ากฐินเป็นระเบียบสะอาดเรียบร้อย พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ เป็นพระที่มีพรหมวิหาร 4 (มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เต็มเปี่ยม ท่านจะส่งเสริมศาสนา มีการบวชพระบวชเณร-บวชชีพราหมณ์ สมน้ำเสมอและจะต้องตั้งอยู่ในกฎกติกาที่จึงจะเข้ามาบวชได้ ผู้ใดที่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดหรือผิดศีลก็ต้องให้ออกจากวัดไป นอกจากจะมีพระคุณแล้วด้านพระเดชใครเห็นท่านก็จะรู้สึกเกรงกลัวในตัวท่าน บุคคลทั่วไปเกรงใจที่จะพบกับท่านนอกจากมีธุระที่จำเป็นจริงๆ ในการทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบปฏิบัติท่านอยู่ในหลักสติปัฏฐาน 4 อันมีข้อปฏิบัติที่มีอินทรีย์สงบสำรวมระวังในการพูดจาเสมอมาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่ผู้ใดประสบพบเห็นก็มีความรู้สึกสงบเย็นเมื่อได้เห็นพ่อท่านนี้คือ การประกาศหลักธรรมคำสอนที่พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ) ทำให้ดูมาตลอดจนถึงอายุ 90 ปี 71 พรรษา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่พระภิกษุสามเณร ในการทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาทางพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปรีสุทโธ) เพื่อให้ทราบว่าเหตุใดท่านจึงเป็นพระสงฆ์ที่มีศาสตร์และศิลป์มีวิชาปัญญาปฏิภาณประสบการณ์ปณิธานอุดมการณ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นพระเถระที่ใฝ่ในการศึกษามีความรู้สึกซึ่งทั้งภาคปริยัติ (ทฤษฎี) และภาคปฏิบัติมีบุคลิกดีมีความรู้ดีมีความสามารถดีมีวิสัยทัศน์มีจิตใจหนักแน่นมีความยุติธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่รู้จักใช้คนรู้จักกระจายงานมีนโยบายในการทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจมีความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการสร้างคุณความดีมีจิตใจกว้างขวางขยันซื่อสัตย์อดทนเสียสละเป็นเยี่ยมเป็นพระสงฆ์ที่ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งเชิงรับและเชิงรุกเพื่อประโยชน์สุขของมหาชน เพื่อให้สังคมมีจริยธรรมศีลธรรมคุณธรรมเนื้อหาสาระธรรมที่ท่านนำเสนอต่อพุทธบริษัทตามสถานที่ต่างๆทั้งรูปแบบพระธรรมเทศนาการศึกษาที่สามารถโน้มน้าวจิตใจให้เยาวชนประชาชนในยุคปัจจุบันได้หันมาสนใจหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามากขึ้นสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชีวิตครอบครัวสังคมประเทศชาติอย่างแท้จริงโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนในการทำหน้าที่สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามทัศนะต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์
3. เพื่อศึกษาผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทโธ) ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 6 ด้าน ได้แก่

- บทบาทด้านการปกครอง
- บทบาทด้านการศาสนศึกษา
- บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์
- บทบาทด้านการเผยแผ่
- บทบาทด้านการสาธารณูปการ และ
- ศาสนสมบัติ

ผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 4 ด้าน ได้แก่

- ผลที่เกิดกับบุคคล
- ผลที่เกิดกับชุมชนและสังคม
- ผลที่เกิดกับคณะสงฆ์
- ผลที่เกิดกับพระพุทธศาสนา

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ วัดประดิษฐาราม ชุมชนรอบวัดคณะสงฆ์อำเภอทุ่งใหญ่และคณะพุทธบริษัทอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา โดยผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลผู้เกี่ยวข้องในฐานะศิษยานุศิษย์ เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่เป็กลุ่มเป้าหมายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทโธ) ที่มีความใกล้ชิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีความเลื่อมใสศรัทธาที่ได้ฟังการบรรยายธรรมและได้เห็นข้อวัตรปฏิบัติของท่านความประกอบด้วย พระสังฆาธิการในอำเภอทุ่งใหญ่ จำนวน 9 รูป อุบาสก อุบาสิกา และนักเรียนนักศึกษา จำนวน 10 คนและข้าราชการในอำเภอทุ่งใหญ่ จำนวน 10 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ประมาณ 6 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสารและเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา
 - 2) ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับ ผลงานและกลวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของ พระครูวิสุทธิบุญญดิตถ์
 - 3) เอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
2. ใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยสัมภาษณ์ พระสังฆาธิการในอำเภอทุ่งใหญ่ ข้าราชการ และนักเรียน/นักศึกษา อุบาสก อุบาสิกา ที่มาทำบุญวันธรรมสวนะที่วัดประดิษฐาราม ที่อดีตพระครูวิสุทธิบุญญดิตถ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเผยแผ่ธรรมะ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. หลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามทัศนะต่างๆ พบว่า หลักการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม และ การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ และวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 10 วิธี ได้แก่ การยกอุทานและเล่านิทานประกอบ การอุปมาเปรียบเทียบ การใช้อุปกรณ์การสอน การทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การเล่นคำเล่นภาษา การเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล การรู้จักจังหวะและโอกาส ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ การลงโทษและการให้รางวัล และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญญดิตถ์ เป็นไปตามหลักการเผยแผ่ตามแนวทางของมหาเถรสมาคม ได้แก่ บทบาทด้านการปกครอง ท่านได้ปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ การแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมในการปกครองดูแล การควบคุมให้ปฏิบัติตามวินัยสงฆ์

มีการวางกฎระเบียบของวัด และการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง บทบาทด้านการศาสนศึกษา ท่านได้ส่งเสริมการศึกษาตามหลักไตรสิกขา บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ท่านตั้งกองทุนพ่อท่านนวล ปริสุทฺโธ กองทุนเพื่อการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ให้แก่โรงเรียน บทบาทด้านการเผยแผ่ ด้วยการปฏิบัติให้ดู จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรม จัดอบรมเยาวชนและประชาชนทั่วไป บทบาทด้านการสาธารณูปการ ท่านได้สร้างวัด และศาสนสมบัติ ต่างในวัดอย่างครบถ้วน และบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ ท่านดำเนินการสร้างโรงเรียนช่วยเหลือในการสร้างวัด สร้างถนน โรงพยาบาล จากการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทฺโธ) บริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน เป็นภาระหน้าที่ พระสังฆาธิการต้องปฏิบัติตาม ให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่โดยการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ถือว่าเป็นกรอบใหญ่ที่พระสังฆาธิการต้องบริหาร โดยใช้หลักการหรือทฤษฎีในการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการนี้ เพื่อให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยชอบธรรม ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน ที่สำคัญที่สุดคือการปกครอง จะเห็นได้จากการที่ใช้คำว่า “การเพื่อความเรียบร้อยดีงาม” เพื่อเรียกการปกครองซึ่งถ้าหาก พระสังฆาธิการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองให้เกิดความเรียบร้อยดีงามแล้วหากมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การอื่น ๆ ก็จะทำให้เกิดความเรียบร้อยดีไปด้วย สำหรับการศาสนศึกษาเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางที่ถูกต้อง เพราะการศึกษาพระธรรมวินัยนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อมีการปฏิบัติที่ถูกต้องก็จะนำไปสู่ปฏิเวธ คือความรู้แจ้งเห็นจริง การศึกษาสงเคราะห์ เป็นอีกประการหนึ่งที่พระสังฆาธิการต้องจัดให้มี เพื่อเป็นการเกื้อกูลและตอบแทนสังคม โดยจะต้องจัดให้เป็นงานส่วนหนึ่งของคณะสงฆ์ การเผยแผ่ เป็นอีกประการหนึ่งที่สำคัญ พระสังฆาธิการ ต้องสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น การเทศนาธรรม ปาฐกถากรรม อภิปรายธรรม สนทนาธรรม การสอนวิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้น การสาธารณูปการ พระสังฆาธิการจะต้องชวนช่วยในการก่อสร้างถาวรวัตถุศาสนสถานใหม่ เพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับการใช้งาน พร้อมกันนั้นต้องบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุศาสนสถานที่ชำรุดทรุดโทรมด้วย ประการสุดท้าย สาธารณสงเคราะห์ เมื่อพระสงฆ์ได้กับการอุปถัมภ์จากสังคมแล้ว นอกเหนือจากการเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอน และเป็นเนื่อนาบุญของสังคมแล้ว พระสงฆ์ก็ต้องทำประโยชน์เกื้อกูลให้กับสังคมบ้าง โดยการสร้างสาธารณประโยชน์ หรือช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ ที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

ดังนั้นการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน พระสังฆาธิการจะต้องบริหารให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามความเหมาะสมและกำลังที่จะสามารถบริหารได้

3. ผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ พบว่า เกิดประโยชน์กับบุคคล ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ที่เกิดกับสังคม ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชุมชน ทำให้ชุมชนและสังคมมีความรักสามัคคี ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ ช่วยสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ และช่วยสร้างสาธารณูปการในวัดต่างๆ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนมีความมั่นคงในพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของ พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทฺโธ) ผู้วิจัยยังได้พบว่า มีหัวข้อที่น่าสนใจ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรหลักการปกครองที่ท่านได้ใช้กับวัดประดิษฐาราม อย่างมีประสิทธิภาพ ไปใช้ขยายผลในวัดอื่นๆ เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบของการปกครองเกิดสัมฤทธิ์ผล
2. พระสงฆ์ควรนำหลักสติปัญญา 4 มาปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิต เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นสงฆ์ และเพื่อความงดงามในหมู่คณะ
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้การยกย่องในจริยวัตรของท่าน เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติแก่ศิษยานุศิษย์รุ่นหลังๆ สืบไป
4. ศิษยานุศิษย์ควรศึกษา และน้อมนำคำสอน และวัตรปฏิบัติของท่านมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของ พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทฺโธ) กับนักเผยแผ่รูปอื่นๆ ในปัจจุบัน

2. ควรได้มีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับคุณลักษณะความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพของการเผยแพร่ของ พระครูวิสุทธิบุญดิตถ์ (พ่อท่านนวล ปริสุทโธ) ต่อไปในอนาคต

3. ควรได้มีการศึกษาเชิงลึกในเรื่องของการปฏิบัติในสติปัญญาซึ่งเป็นจุดเด่นในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของท่านอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่คำสอนของท่านแก่ศิษยานุศิษย์ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

พระมหาธรรมรัต อริยธมฺโม และคณะ. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: ผู้จัดพิมพ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.